

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

PRESENTATIE VISI DAG
17 NOVEMBER 2022
EXTREME PRIJSSTIJGINGEN

MR. J. HAEST
www.severijnhulshof.nl

1

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

JOOST HAEST
ADVocaAT / PARTNER

2

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

SEVERIJN HULSHOF ADVOCATEN

- GESPECIALISEERD IN BOUWRECHT / AANBESTEDINGSRECHT
- DEN HAAG, NEGEN ADVOCATEN, LANDELIJKE PRAKTIJK
- RAW, UAV, UAV-GC, AANBESTEDINGSWET, ARW
- ADVISEUR VAN MKB INFRA, BOUWEND NEDERLAND, TECHNIEK NEDERLAND, VHG

3

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

VISI IN DE RECHTSpraak

01/04/2019
Het juridische belang van VISI

Bakker&Spees
Software voor Surveys

VISI in de rechtspraak

Gastredacteur Joost Haest, advocaat bouw- en aanbestedingsrecht bij Severijn Hulshof advocaten neemt ons mee in de wereld van de rechtspraak. Wist je dat er al twee uitspraken zijn geweest waarin VISI een grote bijdrage heeft geleverd aan het uiteindelijke vonnis?

<https://www.bakkerspees.nl/nieuws/visi-nieuws/thema-visi-in-de-rechtspraak/>

4

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

THEMA

EXCESSIEVE PRIJSSTIJGINGEN

5

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

PRAKTIJK TOP 10 - PRIJSSTIJGINGEN

STEL VOORAL VRAGEN

1. WAT MOET IK DOEN BIJ EXTREME PRIJSSTIJGINGEN?
2. IK WIL IN OVERLEG MET MIJN OPDRACHTGEVER OVER DE PRIJSSTIJGINGEN
3. OPDRACHTGEVER WIL PAS AAN HET EINDE VAN HET WERK KOSTENSTIJGINGEN BESPREKEN
4. IS DE OEKRAINE SITUATIE EEN KOSTENVERHOOGENDE / ONVOORZIENE OMSTANDIGHEID?
5. REGELINGEN OMTRENT PRIJSSTIJGINGEN ZIJN CONTRACTUEEL UITGESLOTEN
6. DE CONTRACTUELE INDEXERINGS- OF RISICOREGELING IS NIET TOEREIKEND + PRIJSVASTBEDING
7. ONDERNEMERSRISICO 20%?
8. AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 5%?
9. ALLEEN OVERSCHRIJDING AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE BETALEN?
10. WERKZAAMHEDEN OPSCHORTEN TOT MOMENT PRIJSOVEREENSTEMMING?

+ REKENVOORBEELDEN

6

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

JURIDISCH UITGANGSPUNT

§ 47. Kostenverhogende omstandigheden

1. Onder kostenverhogende omstandigheden worden in deze paragraaf verstaan omstandigheden die van dien aard zijn dat bij het tot stand komen van de overeenkomst geen rekening behoefde te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen, die de aannemer niet kunnen worden toegerekend en die de kosten van het werk aanzienlijk verhogen.

Zie ook

- paragraaf 44 lid sub c UAV-GC
- Artikel 7:753 BW

7

7

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

1. WAT MOET IK DOEN BIJ EXTREME PRIJSSTIJGINGEN?

8

8

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

WAT MOET IK DOEN BIJ PRIJSSTIJGINGEN

SCHRIFTELIJK MELDEN

PARAGRAAF 47 LID 3 UAV:

3. Indien de aannemer van oordeel is dat kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden dient hij de opdrachtgever hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte te stellen. Alsdan zal de opdrachtgever op korte termijn met de aannemer overleg plegen omtrent de vraag of kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden en zo ja, in hoeverre de kostenverhoging naar redelijkheid en billijkheid zal worden vergoed.

9

9

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

WAT MOET IK DOEN BIJ PRIJSSTIJGINGEN

TIJDIG SCHRIFTELIJK MELDEN IS ALTIJD HET UITGANGSPUNT:

- PARAGRAAF 44 LID 2 UAV-GC
- ARTIKEL 7:753 LID 3 BW

10

10

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

2. IK WIL IN OVERLEG MET OPDRACHTGEVER OVER PRIJSSTIJGINGEN

11

11

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

IK WIL IN OVERLEG MET OPDRACHTGEVER

DE UAV KENT EEN DUIDELIJKE MOGELIJKHEID TOT OVERLEG -> PARAGRAAF 47 LID 3 UAV

3. Indien de aannemer van oordeel is dat kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden dient hij de opdrachtgever hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte te stellen. Alsdan zal de opdrachtgever op korte termijn met de aannemer overleg plegen omtrent de vraag of kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden en zo ja, in hoeverre de kostenverhoging naar redelijkheid en billijkheid zal worden vergoed.

12

12

IK WIL IN OVERLEG MET OPDRACHTGEVER

DE UAV-GC KENT OOK EEN OVERLEG MOGELIJKHEID

- 7 De **Opdrachtgever is gerechtigd** om met bekwaame spoed na ontvangst van de in lid 5 bedoelde mededeling de Opdrachtnemer schriftelijk **te verzoeken om overleg** over diens aanspraak op kostenvergoeding en/of termijnsverlenging. De Opdrachtnemer is verplicht aan dit verzoek gehoor te geven, binnen de grenzen van de redelijkheid en billijkheid. Indien partijen ook na dit overleg niet tot overeenstemming komen, wordt de aanspraak van de Opdrachtnemer op kostenvergoeding en/of termijnsverlenging geacht niet door de Opdrachtgever te zijn erkend.

13

3. OPDRACHTGEVER WIL PAS AAN HET EINDE VAN HET WERK KOSTENSTIJGINGEN BESPREKEN

14

OVERLEG AAN HET EIND VAN HET WERK?

OVERLEG AAN HET EIND VAN HET WERK VALT TE BEGRIPEN -> BETER INZICHT IN KOSTENSTIJGINGEN

- MAAR, STANDPUNT IS STRUDIG MET DIVERSE VOORWAARDEN
- UAV EN UAV-GC GAAN UIT VAN SPOEDIGE INHOUDELIJKE REACTIE / BESLISSING VAN OPDRACHTGEVER

15

OVERLEG AAN HET EIND VAN HET WERK?

ZIE BIJVOORBEELD PARAGRAAF 45 LID 3 UAV:

3. Indien de aannemer van oordeel is dat kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden dient hij de opdrachtgever hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte te stellen. Alsdan zal de opdrachtgever **op korte termijn met de aannemer overleg plegen** omtrent de vraag of kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden en zo ja, in hoeverre de kostenverhoging naar redelijkheid en billijkheid zal worden vergoed.

EN VERGELIJK PARAGRAAF 44 LID 6 UAV-GC

16

OVERLEG AAN HET EIND VAN HET WERK?

KOSTEN NOG NIET HELEMAAL UITGEKRISTALLISEERD?

- JE KUNT AL WEL AFSPRAKEN MAKEN OVER HOE OM TE GAAN MET PRIJSSTIJGINGEN, (BEREKENING) OMVANG VERGOEDING ETC
- DESNOODS AFSPRAKEN VOOR BEPAALDE PERIODE, DAARNA OPNIEUW OVERLEG
- DENK OOK GEDEELTELIJKE VOORSCHOTBETALINGEN
- OF PRAKTISCHE OPLOSSING, BIJVOORBEELD IN DE VORM VAN INDEXERINGSPERCENTAGE

17

4. IS DE OEKRAINE SITUATIE EEN KOSTENVERHOGENDE / ONVOORZIENE OMSTANDIGHEID?

18

OEKRAINE ONVOORZIENE OMSTANDIGHEID?

DE RECHTSPRAAK LAAT ZIEN DAT OEKRAINE GEZIEN WORDT ALS KOSTENVERHOGENDE / ONVOORZIENE OMSTANDIGHEID

- GEEN ONGEWIJZIGDE VOORTZETTING OVEREENKOMST (PRIJSAANPASSING)

19

OEKRAINE ONVOORZIENE OMSTANDIGHEID?

RAAD VAN ARBITRAGE IN BOUWGESCHILLEN, 25 AUGUSTUS 2022, 37.382

31. De oorlog in Oekraïne en de gevolgen daarvan voor (onder andere) de bouw, hebben, naar het oordeel van arbiters, (inmiddels) te gelden als een van buiten komende extreme onvoorziene wijziging van omstandigheden welke naar objectieve maatstaven een verdere ongewijzigde uitvoering van de aannemingsovereenkomst voor aannemster in redelijkheid niet langer verantwoord maakt. Wat de precieze gevolgen daarvan zijn kunnen arbiters nu

20

OEKRAINE ONVOORZIENE OMSTANDIGHEID?

32. Gelet op het bovenstaande zijn arbiters eveneens van oordeel dat er (inmiddels) eveneens sprake is van een situatie zoals bedoeld in artikel 6:258 BW dat van dwingend recht is en bepaalt (voor zover hier relevant) dat de rechter op verlangen van een van partijen de gevolgen van een overeenkomst kan wijzigen op grond van onvoorziene omstandigheden die van dien aard zijn dat de wederpartij naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding niet mag verwachten. Of er vervolgens omstandigheden zijn die voor rekening komen van degene die zich op deze bepaling beroept kunnen arbiters nu onbesproken laten. Wat precies de redelijkheid en billijkheid van partijen in hun onderlinge verhouding eisen, kan thans eveneens onbesproken blijven, omdat die vraag niet voorligt.

21

OEKRAINE ONVOORZIENE OMSTANDIGHEID?

Rechtbank Groningen, 12 oktober 2022, ECLI:NL:RBNNE:2022:3677

- 6.5. Met partijen is de voorzieningenrechter van oordeel dat het uitbreken van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne op 24 februari 2022 en de gevolgen daarvan voor (onder meer) de bouwsector, waardoor onder meer de prijzen van bouwproducten in korte tijd enorm zijn gestegen en leveringen onzeker zijn geworden, als van buiten komende omstandigheden moeten worden aangemerkt, die bij het doen van de inschrijvingen in de aanbestedingsprocedure op 29 oktober 2021 onvoorzienbaar waren.

22

5. REGELINGEN OMTRENT PRIJSSTIJGINGEN ZIJN CONTRACTUEEL UITGESLOTEN

REGELING PRIJSSTIJGINGEN UITGESLOTEN

ALLE REGELINGEN OMTRENT PRIJSSTIJGINGEN ZIJN CONTRACTUEEL UITGESLOTEN

- RISICOREGELING
- INDEXERINGSREGELING
- VERREKENEN GESTEGEN PRIJZEN
- ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN (BIJVOORBEELD ARTIKEL 12 ALIB)
- UAV, UAV-GC OF ANDERE VOORWAARDEN UITGESLOTEN

EN DAN?

23

24

SEVERIJN HULSHOF
ARBITRATOR

REGELING PRIJSSTIJGINGEN UITGESLOTEN

RAAD VAN ARBITRAGE IN BOUWGESCHILLEN, 25 AUGUSTUS 2022, 37.382

op artikel 15 lid 2 sub a. Dit artikel ziet, naar het oordeel van arbiters, op de volledige aanneemingsovereenkomst en dus ook op de daarin opgenomen prijs.

Dat artikel 7:753 BW en paragraaf 47 UAV 2012 (beide bepalingen zien op kostenverhogende omstandigheden) niet van toepassing zijn verklaard in de aanneemingsovereenkomst, mits dat niet anders.

32. Gelet op het bovenstaande zijn arbiters eveneens van oordeel dat er (inmiddels) eveneens sprake is van een **situatie zoals bedoeld in artikel 6:258 BW dat van dwingend recht is en bepaalt (voor zover hier relevant) dat de rechter op verlangen van een van partijen de gevolgen van een overeenkomst kan wijzigen op grond van onvoorziene omstandigheden die van dien aard zijn dat de wederpartij naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding niet mag verwachten.** Of er vervolgens omstandigheden zijn die voor rekening komen van degene die zich op deze bepaling beroept kunnen arbiters nu onbesproken laten. Wat precies de redelijkheid en billijkheid van partijen in hun onderlinge verhouding eisen, kan thans eveneens onbesproken blijven, omdat die vraag niet voortligt.

25

SEVERIJN HULSHOF
ARBITRATOR

REGELING PRIJSSTIJGINGEN UITGESLOTEN

ARTIKEL 6:258 BW (ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN) ALS REDDINGSBOEI

Artikel 258 768

- 1 De rechter kan op verlangen van een der partijen de gevolgen van een **overeenkomst wijzigen of deze geheel of gedeeltelijk ontbinden op grond van onvoorziene omstandigheden welke van dien aard zijn dat de wederpartij naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst niet mag verwachten.** Aan de wijziging of ontbinding kan terugwerkende kracht worden verleend.
- 2 Een wijziging of ontbinding wordt niet uitgesproken, voor zover de omstandigheden krachtens de aard van de overeenkomst of de in het verkeer geldende opvattingen voor rekening komen van degene die zich erop beroept.
- 3 Voor de toepassing van dit artikel staat degene op wie een recht of een verplichting uit een overeenkomst is overgegaan, met een partij bij die overeenkomst gelijk.

DWINGEND RECHT, AFWIJKEN NIET TOEGESTAAN

26

SEVERIJN HULSHOF
ARBITRATOR

6. CONTRACTUELE INDEXERINGS- OF RISICOREGELING IS NIET TOEREIKEND + PRIJSVASTBEDING

27

SEVERIJN HULSHOF
ARBITRATOR

INDEXERINGS- OF RISICOREGELING NIET TOEREIKEND

- RISICOREGELING / INDEXERINGSREGELING NIET VOLDOENDE DEKKEND
- DAN GEWOON EEN BEROEP OP KOSTENVERHOGENDE OMSTANDIGHEDEN

28

SEVERIJN HULSHOF
ARBITRATOR

INDEXERINGS- OF RISICOREGELING NIET TOEREIKEND

Raad van Arbitrage voor de Bouw van 29 augustus 2006, nr. 70.981

24. Volgens de bestaande jurisprudentie van de Raad is het opnemen van de risicoregeling geen bijzonder voorschrift in de zin van §47 lid 5 UAV, waardoor deze paragraaf niet zou gelden. In geval zich loon- of prijsstijgingen voordoen die het in de risicoregeling of afkoopsom gedekte risico te boven gaan, kan voor het meerdere een beroep op §47 UAV worden gedaan, mits uiteraard aan de voorwaarden, genoemd in die paragraaf, voldaan is.

29

SEVERIJN HULSHOF
ARBITRATOR

INDEXERINGS- OF RISICOREGELING NIET TOEREIKEND

Zie ook: **Rechtbank Rotterdam van 16 juli 2008, ECLI:NL:RBROT:2008:BD9020**

3.7 De rechtbank is van oordeel dat de in deel 3, hoofdstuk 01 paragraaf 04 van het bestek opgenomen risicoregeling niet deroopt aan paragraaf 47 UAV 1989. Uit de tekst van de regeling blijkt niet dat daarmee uitdrukkelijk wordt afgeweken van paragraaf 47 UAV 1989. Er zijn voorts geen feiten of omstandigheden gesteld of gebleken waaruit zou kunnen worden afgeleid dat met de in het bestek opgenomen risicoregeling op voor de inschrijvers kenbare wijze niet slechts werd beoogd de effecten van gebruikelijke prijsfluctuaties te reguleren, maar dat daarmee tevens werd beoogd een exclusieve regeling te treffen omtrent kostenverhogende of buitengewone omstandigheden in de zin van paragraaf 47 UAV 1989. Indien zulks wel door de gemeente werd beoogd, had het - mede gelet op de ten tijde van de inschrijving bestaande jurisprudentie

30

INDEXERINGS- OF RISICOREGELING NIET TOEREIKEND

EN WAT NU ALS ER EEN PRIJSVASTBEDING IS OPGENOMEN TOT EINDE WERK?

DAT LAAT EEN BEROEP OP "KOSTENVERHOGENDE OMSTANDIGHEDEN" ONVERLET (BIJV. 7:753 BW)

31

INDEXERINGS- OF RISICOREGELING NIET TOEREIKEND

Raad van Arbitrage, 9 juni 2015, nr. 35.130:

13. Gebleken is dat partijen in december 2007 (project 1) respectievelijk januari 2008 (project 2) de overeenkomst voor wat betreft de essentialia mondeling hebben gesloten. Aannemster heeft in die maanden ook de aannemingsovereenkomsten opgesteld en ondertekend naar onderaannemster toegezonden. Partijen zijn op die momenten ook het **prijsvast tot einde werk** overeengekomen, waardoor kostenverhogingen in beginsel voor rekening van onderaannemster komen. **Het** overeenkomen van een prijsvastbeding **sniijdt volgens vaste rechtspraak** de weg naar artikel 7:753 BW echter niet af.

32

7. ONDERNEMERSRISICO 20%?

33

ONDERNEMERSRISICO 20%?

OPDRACHTGEVERS BASEREN ZICH OP EEN UITSpraak VAN DE RAAD VAN ARBITRAGE IN BOUWGESCHILLEN VAN 8 FEBRUARI 2017, nr. 72.067

- ARBITERS OORDEELDEN -> ONDERNEMERSRISICO 20%
- HELE SPECIEKE SITUATIE
- GROTE SPELER IN DE STAALMARKT
- VOORAFGAAND REEDS STAALPRUSSCHOMMELINGEN VAN 50%
- REKENING MEE MOETEN HOUDEN
- DAAROM "HOGER" ONDERNEMERSRISICO VAN 20%

34

ONDERNEMERSRISICO 20%?

OVERIGE RECHTSpraak RAAD VAN ARBITRAGE

- DERGELIJK HOOG ONDERNEMERSRISICO -> IETS BIJZONDERS AAN DE HAND
- DOORGAANS 10% ONDERNEMERSRISICO
- MR. VAN DUNNÉ -> BIJ OORLOG 0% ONDERNEMERSRISICO

CONCLUSIE: ONDERNEMERSRISICO VAN 20% IS NIET REDELIJK EN BILLIJK

35

ONDERNEMERSRISICO 20%?

LET OP: HET ONDERNEMERSRISICO WORDT BEREKEND OVER DE PRIJSSTIJGING, EN DUS NIET OVER DE AANNEEM SOM

- AANNEEM SOM € 1 MILJOEN
- PRIJSSTIJGING € 100.000,-
- ONDERNEMERSRISICO 10% = € 10.000,-
- ONDERNEMERSRISICO 20% = € 20.000,-

36

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

ONDERNEMERSRISICO 20%?

PRAKTIJKVOORBEELD

PROVINCIE VERLAAGT ONDERNEMERSRISICO VAN 20% NAAR 0%

Daarbij hebben we aangegeven dat voor dat deel van het werk dat na 23 februari 2022 (start van de oorlog) wordt uitgevoerd gebruik kan worden gemaakt van de vier indexaties. Daarbij hebben we de aanzienlijkheid van de prijsstijgingen op 5% gelegd en is het ondernemersrisico van 20% op de materiaalsom komen te vervallen.

Op basis van gesprekken met Bouwend Nederland en MKB-infra en vertegenwoordiging van een aantal aannemers in juni 2022, hebben wij vervolgens de aanzienlijkheid van de prijsstijgingen van 5% teruggebracht naar 2%.

37

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

8. AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 5%?

38

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 5%?

AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE IS AFKOMSTIG UIT RECHTSPRAAK OVER PARAGRAAF 47 UAV (KOSTENVERHOGENDE OMSTANDIGHEDEN)

§ 47. Kostenverhogende omstandigheden

1. Onder kostenverhogende omstandigheden worden in deze paragraaf verstaan omstandigheden die van dien aard zijn dat bij het tot stand komen van de overeenkomst geen rekening behoefde te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen, die de aannemer niet kunnen worden toegerekend en die de kosten van het werk aanzienlijk verhogen.

39

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 5%?

OPDRACHTGEVERS BASEREN ZICH OP EEN UITSpraak VAN DE RAAD VAN ARBITRAGE IN BOUWGESCHILLEN VAN 8 FEBRUARI 2017, nr. 72.067

- ARBITERS OORDEELDEN -> "VUISTREGEL" AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 5%
- VEEL DISCUSSIE IN DE JURIDISCHE LITERATUUR -> GEEN VUISTREGEL
- OVERIGE RECHTSPRAAK RAAD VAN ARBITRAGE LAAT PERCENTAGES ZIEN VARIEREND TUSSEN (GROFWEG) 1% TOT 5% (EN HEEL SOMS ZELFS MEER)

40

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 5%?

RAAD VAN ARBITRAGE IN BOUWGESCHILLEN VAN 9 JUNI 2015, nr. 35.130

aannemster het ondernemersrisico en de vraag naar aanzienlijkheid van de prijsstijging als gebaseerd op een percentage van de aanneemsom (die in de rechtspraak veelal ligt tussen de 2 tot 5% van de aanneemsom) door elkaar haalt.

41

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 5%?

HOF DEN HAAG, 31 JANUARI 2012, ECLI:NL:GHSGR:2012:83

- GEEN REDEN OM EEN ONDERGREN 5% AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE TE NEMEN
- OPEN NORM, KIJKEN NAAR ALLE OMSTANDIGHEDEN VAN HET GEVAL

42

AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE 5%?

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

GERECHTSHOF DEN HAAG, 31 JANUARI 2012, ECLI:NL:GHSGR:2012:83

13. Reet nog de vraag welke kostenstijging van het werk als aanmerkelijk dient te worden beschouwd. De tweede grief van Saturn richt zich tegen de overwegingen van de rechtbank daartrent. Gelet op de strekking en de bewoordingen van artikel 47, eerste lid, UAV heeft de rechtbank terecht overwogen dat het gebruik van het woord aanzienlijk een signaal vormt dat bij de beoordeling van de vraag of er reden is tot bijbetaling, terughoudendheid is geboden (zie ook Asser/Van den Berg, Asser serie 511C, 2007, blz. 199). Daarbij is er geen reden om een ondergrens van 5% als harde norm te hanteren. Naar het oordeel van het hof is op dit punt juist een open norm op haar plaats (zie ook prof. mr. J.M. van Dunne in het Tijdschrift voor Bouwrecht van mei en juni 2010). Deze open norm dient aan de hand van alle omstandigheden van het geval, waaronder de mate waarin tegenover deze kostenstijging zich elders in het werk kostendalingen hebben voorgedaan, de uiteindelijke winstgevendheid van het gehele project en de mate van voorzienbaarheid van de kostenstijging op 24 februari 2004, te worden vastgesteld. Eerst na

43

AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE 5%?

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

CONCLUSIE: 5% AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE IS GEEN VUISTREGEL -> JE MOET KIJKEN NAAR DE OMSTANDIGHEDEN VAN HET GEVAL

- STELLING -> OORLOG IN EUROPA RECHTVAARDIGT EEN (BEDUIDEND) LAGER AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE -> 2%

44

AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE 5%?

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

LET OP: HET AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE WORDT BEREKEND OVER DE AANNEEMSOM

- AANNEEMSOM € 1 MILJOEN
- AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE 5% -> € 50.000,-
- AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE 2% -> € 20.000,-

45

AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE 5%?

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

PRAKTIJKVOORBEELD

PROVINCIE VERLAAGT AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE VAN 5% NAAR 2%

Daarbij hebben we aangegeven dat voor dat deel van het werk dat na 13 februari 2022 (start van de oorlog) wordt uitgevoerd gebruik kan worden gemaakt van de vier indexaties. Daarbij hebben we de aanzienlijkheid van de prijsstijgingen op 5% gelegd en is het ondernemersrisico van 20% op de materiaalsprijs komen te vervallen. Op basis van gesprekken met Bouwend Nederland en MKB-infra en vertegenwoordiging van een aantal aannemers in juni 2022, hebben wij vervolgens de aanzienlijkheid van de prijsstijgingen van 5% teruggedraht naar 2%.

46

9. ALLEEN OVERSCHRIJDING AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE BETALEN?

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

ALLEEN OVERSCHRIJDING BETALEN?

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

VEEL OPDRACHTGEVERS STELLEN DAT BIJ OVERSCHRIJDING VAN HET 5% AANZIENLIJKHEIDSVEREIESTE (ALLEEN) DE OVERSCHRIJDING BOVEN 5% MOET WORDEN VERGOED

47

48

ALLEEN OVERSCHRIJDING BETALEN?

REKENVOORBEELD OPDRACHTGEVER

- AANNEEMSOM € 1 MILJOEN
- PRIJSSTIJGING € 100.000,-
- AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 5% -> € 50.000,-
- OG -> ALLEEN ALLES **BOVEN** € 50.000,- WORDT VERGOED

49

ALLEEN OVERSCHRIJDING BETALEN?

OPDRACHTGEVERS BASEREN ZICH OP 1 UITSpraak VAN DE RAAD VAN ARBITRAGE
-> ALLEEN DE OVERSCHRIJDING VAN HET AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE MOEST
VERGOED WORDEN

ALLE OVERIGE UITSPRAKEN RAAD VAN ARBITRAGE -> BIJ OVERSCHRIJDEN
AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE: GEHELE OVERSCHRIJDING VERGOEDEN

50

ALLEEN OVERSCHRIJDING BETALEN?

REKENVOORBEELD OPDRACHTNEMER

- AANNEEMSOM € 1 MILJOEN
- PRIJSSTIJGING € 100.000,-
- AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 5% -> € 50.000,-
- ON -> **GEHELE** PRIJSSTIJGING MOET VOLDAAN WORDEN

51

HET TOTALE VERSCHIL IN BEREKENING OPDRACHTGEVER VS. OPDRACHTNEMER

52

VERSCHILLEN IN BEREKENING

OPDRACHTGEVER

- AANNEEMSOM € 1 MILJOEN
- PRIJSSTIJGING € 100.000,-
- EERST EIGEN RISICO 20% IN MINDERING = € 20.000,-
- AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 5% -> € 50.000,- (**ALLEEN OVERSCHRIJDING BETALEN**)

TOTAAL TE BETALEN **€ 30.000,-**

53

VERSCHILLEN IN BEREKENING

OPDRACHTNEMER

- AANNEEMSOM € 1 MILJOEN
- PRIJSSTIJGING € 100.000,-
- EERST EIGEN RISICO 10% IN MINDERING = € 10.000,-
- AANZIENLIJKHEIDSVEREISTE 2% -> € 20.000,- (**GEHELE OVERSCHRIJDING BETALEN**)

TOTAAL TE BETALEN **€ 90.000,-**

54

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

10. WERKZAAMHEDEN OPSCHORTEN TOTDAT ER PRIJSOVEREENSTEMMING IS BEREIKT?

55

55

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

WERKZAAMHEDEN OPSCHORTEN

VRAAG: WERKZAAMHEDEN OPSCHORTEN TOT HET MOMENT VAN PRIJSOVEREENSTEMMING?

A. JA
B. NEE
C. HANGT VAN HET GEVAL EN DE OMSTANDIGHEDEN AF

56

56

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

WERKZAAMHEDEN OPSCHORTEN

Rechtbank Lelystad, 22 september 2022, ECLI:NL:RBME:2022:3592

- Kijlstra heeft contract voor levering betonmortel aan H4A
- H4A realiseert windmolens voor Vestas
- Flinke prijsstijgingen betonmortel

Kijlstra dreigt met stilleggen werkzaamheden -> eerst prijsovereenstemming

57

57

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

WERKZAAMHEDEN OPSCHORTEN

Rechtbank Lelystad, 22 september 2022, ECLI:NL:RBME:2022:3592

4.10. Ter zitting heeft [gedaagde] aan de opeisbaarheid van haar vordering terzake van de prijsverhogingen het prevaleren van de in haar verkoopvoorwaarden bepaalde eenzijdige bevoegdheid tot prijsaanpassing ten grondslag gelegd. Omdat dat prevaleren niet tussen partijen afgesproken is, mist de door [gedaagde] gestelde opeisbaarheid van haar vordering een feitelijke grondslag. Door het ontbreken van een opeisbare vordering van [gedaagde], komt haar geen bevoegdheid tot opschorting van haar leveranties toe. Al hetgeen [gedaagde] overigens heeft aangevoerd, kan niet tot een ander oordeel leiden en behoeft daarom geen verdere bespreking meer.

58

58

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

WERKZAAMHEDEN OPSCHORTEN

Rechtbank Lelystad, 22 september 2022, ECLI:NL:RBME:2022:3592

5 De beslissing

De voorzieningenrechter

5.1. verbiedt [gedaagde] over te gaan tot opschorting van haar verplichtingen uit hoofde van de leveranciersovereenkomst voor zover die opschorting gerelateerd is aan de prijsstijgingen/toeslagen, dan wel aan andere bedragen dan die in de leveranciersovereenkomst overeengekomen prijzen

5.2. veroordeelt [gedaagde] om aan H4a een dwangsom te betalen van € 100.000,00 voor iedere dag dat zij niet aan de hiervoor uitgesproken veroordeling voldoet, tot een maximum van € 2.000.000,00 is bereikt,

59

59

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

WERKZAAMHEDEN OPSCHORTEN

AD NIEUWS REGIO SPORT SHOW PLAY PODCAST PUZZEL

Tegenvaler voor bedrijf in Swifterbant: levering betonmortel moet doorgaan volgens afgesproken prijs

DENK AAN NEGatieve PUBLICITEIT

Kijlstra Betonmortel Swifterbant moet van de rechter tegen de afgesproken prijs beton blijven leveren aan H4A Windenergie. Dit bedrijf bouwt 45 windmolens in Dronten en Lelystad, ook bekend als Windplan Groen. Kijlstra levert de betonmortel voor de fondaties en besloot een prijsstijging door te voeren, omdat door de oorlog in Oekraïne de kosten de pan uit rijzen.

Deborah Bloomsma 08-09-22, 15:34 Laatste update: 08-09-22, 07:29

60

60

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

?

VRAGEN ?

Joost Haast
Prinses Margrietplantsoen 77
(WTC, Toren E)
Postbus 95307
2509 CH Den Haag
tel.: +31 70 304 55 90
GSM: +31 62 68 52 541
fax.: +31 70 304 55 99
E-mail: j.haast@hulshof.nl

61

SEVERIJN HULSHOF
ADVOCATEN

Prinses Margrietplantsoen 77
(WTC, Toren E)
Postbus 95307
2509 CH Den Haag
tel.: +31 70 304 55 90
fax.: +31 70 304 55 99
www.severijnhulshof.nl

62

11